

O B S A H.

ODDÍL PRVNÍ.

A) Obrázky ze světové literatury.

	Strana
I. <i>Řecký mythos o potopě</i>	1
1. Deukalion a Pyrrha. Z Ovidiových „Proměň“. — Přel. Otmar Vaňorný	2
II. <i>Indická bájka</i>	
2. Z „Indických pohádek“. — O nevěrném šakalu. — Přel. Dr. Em. Kovář	4
Z „Růžového sadu“ Sa'diho	4
III. <i>Ilias a Odyssea</i>	6
3. Z „Odysseje“. — Přel. Otmar Vaňorný	7
Odysseus vypravuje králi Faičků Alkinoovi	7
U Lótofagův	8
Lidožraví Laistrygoni	9
IV. <i>Staroskotská ballada a španělská romance</i>	10
4. Ze „Staroskotských ballad“. Williamův duch. Přeložil Dr. Ladislav Quis	11
Z knihy „Cid v zrcadle španělských romancí“. Jaroslav Vrchlický	13
5. Pět králův Maurských	13
6. Rodrigo Diaz, zván Cid	14
V. <i>Středověká literatura náboženská</i>	14
7. Křesťanský názor životní. — Dr. František Drtina	16
8. Ze staročeského Passionálu. Život o sv. Prokopu	22
VI. <i>Literatura staroslovanská</i>	24
VII. <i>Středověký epos rytířský</i>	26
9. Z „Písně o Rolandovi“. — Smrt Rolandova. Přel. Josef Kubín	27
VIII. <i>Středověká lyrika</i>	30
10. Pravá míra. — Walther von der Vogelweide. Přel. Dr. Jan Fr.č	30
IX. <i>Humanismus</i>	31
11. Řekové jsou zakladateli nynější vzdělanosti evropské. — Otmar Vaňorný	32
X. <i>Drama</i>	39
12. Coriolanus. — William Shakespeare. Přel. Jos. V. Sládek	42
XI. <i>Klassická doba literatury německé</i>	53
13. J. W. Goethe. — J. S. Machar	55
14. Král duchů. — Jan Wolfgang Goethe. Přel. Karel Jaromír Erben	57
15. Radost. — Jan Wolfgang Goethe	58
16. Zastřený obraz v Sai. — Bedřich Schiller. Přel. Jan Šmaha	58

XII. <i>Básnický romantismus XIX. století</i>	60
17. Z „Child Haroldovy pouti“. — Lord Byron. Přeložila Eliška Krásnohorská	63
18. Vidění Belazarovo. — Lord Byron. Přel. Jos. V. Sládek	66
19. Z „Evžena Oněgina“. — Alexander Puškin. Přel. V. A. Jung	66
Moskva	67
Psaní Tatánino Oněginu	68
Kněžna odpovídá Oněginovi	69
20. Vesnické zátiší. — Alexander Puškin. Přel. El. Krásnohorská	70
21. Kozácká ukolébavka. — Michal I. Lermotov. Přel. Frt. Táborský	71
22. Roma. — Zigmunt Krasiški. Přel. Frant. Kvapil	72
23. Vlastenecká čest. — Jakub Čišinski. Přel. Adolf Černý	74
24. Sváteční zpěv Neronův. — Viktor Hugo. Přel. Jar. Vrchlický	74
25. Mé srdce jest v horách. — Robert Burns. Přel. Jos. V. Sládek	76
26. Lore-Ley. — Jindřich Heine. Přel. A. Pikhart	76
27. Přívozník. — Antonín Aškerc. Přel. Jar. Vrchlický	76
XIII. <i>Idylla z doby napoleonské</i>	77
28. Z „Pana Tadeáše“. — Adam Mieckiewicz. Přel. El. Krásnohorská	78
Z „Předzpěvu“	79
Z knihy první	80
XIV. <i>Moderní pohádka</i>	82
29. Jak Nosorožec dostal svou kůži. — Rudyard Kipling	83
30. Z „Písně o Hiavate“. Dětsví Hiavato. — Henry W. Longfellow. Přel. Jos. V. Sládek	85
XV. <i>Román XIX. století</i>	86
31. Odvaha. — Karel Dickens. Přel. P. Zapletal	90
32. Křepelka. — Ivan S. Turgeněv. Přel. V. A. Jung	92
33. Starý dům. — Antonín P. Čechov	97
34. Volha. — Maxim Gorkij. Přel. Vojtěch Prach	102
35. Na moři. — Guy de Maupassant. Přel. Václav Říha	103
B) Ukázky české básnické tvorby doby novější.	
36. Ze „Slávy dcery“. — Jan Kollár	109
37. Po práci. — Frant. Ladislav Čelakovský	109
38. Původ komičnosti. — Frant. Lad. Čelakovský	110
39. Kytice. — Kar. Jar. Erben	110
40. Noc. — Kar. Hynek Mácha	110
41. Život věčný. — Kar. Havlíček Borovský	111
42. Epigramy. — Kar. Havlíček Borovský	111
43. Ve lví stopě. — Jan Neruda	112
44. Z knihy básní „V přírodě“. — Vítězslav Hálek	112
45. Z „Lesního kvítí“. — Adolf Heyduk	113
46. Památce přítelově. — Edvard Albert	113
47. Romance. — Julius Zeyer	114
48. Z „Českých znělek“. — Jos. Václ. Sládek	116
49. Vánoční. — Svatopluk Čech	117
50. V probuzení. — Jar. Vrchlický	119
51. Shakespeare. — Jar. Vrchlický	120
52. Goethe. — Jar. Vrchlický	120

	Strana
53. Svatba. — František Táborský	121
54. V zemi Lótofágů. — Karel Leger	121
55. Studny Nadějí. — Antonín Sova	122
56. Suchý žalm. — J. S. Machar	122
57. Satirik. — J. S. Machar	123
58. Blahoslavení. — Jan Rokyta	123
59. Příboje. — Jan Rokyta	124
60. Chvála samoty. — Otakar Březina	124
61. Z „Konfesí literáta.“ — J. S. Machar	125
62. Z „Roku na vsi“. Trpké stáří — Alois Mrštík	127
63. Nitra. — Slovenská píseň lidová	130
64. Vrstevníkóm. — Andrej Sládkovič	130
65. Vzkries nás, Kriste! — Ludmila Podjavorinská	131
66. Hlavní proudy v dějinách české literatury. — Jiří V. Klíma	132

ODDÍL DRUHÝ.

I. Články přírodovědné.

67. Cesta do nekonečna. — Kamil Flammarion. Přel. Boř. Weigert 143	143
68. O čem nám vypravují skály. — Dr. Filip Počta	146
69. Zúrodnování rostlin. — Dr. Oldřich Košťál	152
70. Nový život. — Bohumil Bauše	155
71. Střídání dne s nocí a rostliny. — Antonín Vimmer	160
72. Vztahy živočichů ke světu vnějšimu. — Eduard Geisler	162

II. Články zdravotnické.

73. Praktické pokyny o hygienické životosprávě. — Dr. Stanislav Růžička. Výživa	167
Lihové a rozčilující nápoje. Kouření	169
O důležitosti chrupu	172
Základní pravidla zdravotnická	174
O zdravém bytí	176
O významu tělesné práce	177
74. O důležitosti tělocviku pro dívky. — Marketa Wachtlová	178
75. Úryvky z úvah a řečí dr. Miroslava Tyrše. — Marketa Wachtlová	180
76. Cestuj o prázdninách! — P. K. Rosegger	182

III. Články národohospodářské.

77. Kapitoly z národního hospodářství. — Podle dr. Albína Bráfa 185	185
78. Hospodářské čtnosti národů. — Jan Kř. Kunstovný	190
79. O významu slova psaného v životě. — Dr. Karel Nosek	196
80. Z „Prvního výletu českých rolníků do Dánska“. — Dr. Arnošt Kraus	200
81. Význam ovocného stromu dnešního dne. — Podle J. Suchého a Edv. Reicha Bystřického	204
82. Umělecké řemeslo a jeho význam v naší době. — Zdeněk Wirth	208

IV. Články vlastivědné.

Strana

83. O samosprávě obcí. — Kamil Harmach	214
84. Vývoj ústavy rakousko-uherské. — Antonín Reitler	218
85. František Ladislav Rieger. — Jaromír Knittl	225
86. K Riegrově podobizně. — Zdeněk Wirth	229
87. Vídeň. — Eliška Řeháková	230
88. Jak vydrží Bulhaři v Makedonii své školy. — Dr. Em. Fait	233
89. V Podkrkonoší. — Dr. Josef V. Šimák	235
90. Štěstí národa. (Úryvky.) — Jan Amos Komenský	240
91. O lásce k vlasti a národu. — Tomáš G. Masaryk	242

V. Články o divčích výchově.

92. Emancipace žen, její vznik, vývin a cíle. — Marie Černychová	247
93. Úkoly dokonalé hospodyně. — Zdeňka Nováková	250
94. Dopisy mladé hospodyně. — Johanna Krausová	256
95. Umění v domácnosti. — Podle Pavla Schulze-Naumburga	259

VI. Články krasovědné.

96. Ukřížovaný. — Zdeněk Wirth	266
97. Chrám sv. Barbory v Kutné Hoře. — Zdeněk Wirth	269
98. Karlův most. — Dr. Luboš Jeřábek	275
99. Josef Manes. — Jan Neruda	278
100. Krása našeho domova. — František Táborský	282
101. Bedřich Smetana. — Dr. Jindřich Pihert	285
102. Rozbor lidové ballady „Osířelé dítě“. — František Bílý	290
103. Umění čísti. — Frant. V. Krejčí	296

Úvod y k oddílům poučným 143, 167, 184, 213, 247, 266.

Citáty z těchto autorů: Balke 278, Balzac 250, Bráf 196, Eliot 265, Emerson 300, Epiktet 169, Feuchtersleben 174, 300, Froude 255, Goethe 183, 266, Gorkij 212, 300, Hálek 300, Havlíček 213, 218, 235, Hus 196, Jeništa 240, Kant 259, Komenský 195, 241, 255, Konfucius 213, Lindner 265, Němcová 250, 259, 281, Neruda 290, Oswald 208, Palacký 143, 225, 269, Pettenkofer 167, 172, Rieger 229, Ruskin 196, Seneca 264, Schiller 162, Smiles 146, 189, 200, 212, 232, Solovjev 296, Šafařík 245, Thoreau 214, 300, Tolstoj 285, Wagner 264, Wordsworth 296, Wright 208.

Arabské přísloví 204, citáty z indické sbírky bájek Hitopadésas (Moudrá naučení) 217, 250, z Koranu 166.

Desatera: článků o tuberkulose 176, eubiotiky (Lindnerovo) 264, Jeffersonovo 195, mravních přikázání (pařížské) 245, nápisů pro buzení citů ke květinám a stromům 160.

DODATKY.

I. <i>Poznámky o literatuře</i>	301
Rozdělení literatury	301
Rhythmus	302
Verš a rým	303
Sloh	303

	Strana
II. <i>Vysvětlivky ke článkům</i>	305
Oddíl první	305
Oddíl druhý	311
III. <i>Stručné údaje životopisné</i>	318
A) Spisovatelé cizí	318
B) Spisovatelé domácí	324
IV. <i>Slovníček cizích slov</i>	333
